

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мария Енчева Мутафова, преподавател в Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, Философски факултет, Катедра Психология

За дисертационен труд на тема: “Стилове на взаимодействие в класна стая“ на Мария Димитриос Окутсиду, редовен докторант към катедра „Психология“, Философски факултет, Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

Дисертацията е съдържателна и ценна за психологичната и педагогическа теория и практика.

Обемът на дисертацията е 153 страници. Съдържанието е представено от увод, три глави, изводи и препоръки за практиката, приноси, литература и приложение.

Дисертацията е онагледена с 15 таблици и 2 фигури.

Литературата съдържа 145 източника на латиница. Прави добро впечатление избирателното цитиране от докторанта Мария Окутсиду на видни автори и заглавия.

В увода се насочва вниманието към актуалния проблем в образователната практика за ефективното взаимодействие на учителите с учениците. Съществуват стилове на учителите, които са ефективни и неефективни при взаимодействието им в класна стая с ученици.

В първа глава са разработени компетентно теоретични възгледи. Те са представени в отделни параграфи: концептуализиране на психоаналитичната теория на Фройд; структура на личността в психоаналитичната теория на Фройд; личностното развитие според психоаналитичната теория на Фройд; личностното развитие според аналитичната теория на Юнг; теорията на Адлер и теорията на Хорни за развитието на личността; социални когниции; теориите за ефективна и социална перцепция; възгледи за понятия, съдържащи нагласи за социална фасцилация (помощ); възгледи за локуса на контрола и самооценката на учителите при взаимодействие с ученици в класната стая; теоретични възгледи за стиловете на взаимодействие между учители и ученици; възгледи за прякото и косвено влияние при учителите при взаимодействието с учениците в класната стая.

Цитирани са прецизно теории и изследвания на видни автори.

Във втора глава е представена изследователската програма.

Целта на дисертацията е да се изследват стиловете на учителите при взаимодействие с учениците в класна стая, в контекста на самооценката на педагогическите им способности и елементи на учителското майсторство, на особености на характера и емоционално-волевата им сфера и на особености на познавателната им дейност.

Хипотезите са:

Хипотеза 1. Самооценката на изследваните учители в реален план („това, което съм аз“) е свързана със самооценката на изследваните учители в идеален план („това, което искам да бъда аз“) по скалите „Особености на характера и емоционално-волевата сфера“, „Особености на познавателната дейност“.

Хипотеза 2. Самооценката на изследваните учители с авторитарен стил и с демократичен стил при взаимодействието им в класна стая с ученици в реален план („това, което съм аз“) не е свързана със самооценката на изследваните учители с авторитарен стил и с демократичен стил при взаимодействието им в класна стая с ученици в идеален план („това, което искам да бъда аз“) по скалата „Педагогически способности. Елементи на учителското майсторство“.

Хипотеза 3. Самооценката на изследваните учители в реален план („това, което съм аз“) по скалата „Педагогически способности. Елементи на учителското майсторство“ е свързана със самооценката на изследваните учители в реален план („това, което съм аз“) по скалата „Особености на характера и емоционално-волевата сфера“.

Изследователските методи в дисертацията са:

1. Скала за изследване на самооценката на „Педагогически способности. Елементи на учителското майсторство“ от модификацията на „Анкета – професиограма“ от М. Оракова (идентично с М. Мутафова) (на модификация на „Анкета – професиограма“ от В. Василев на „Анкета – професиограма“ на В.А.Семиченко и П.А.Просецки) (Джалдети, А., Василев В., 1982: 206-208 ; Оракова, М., 2000:105-107).

2. Скала за изследване на самооценката на „Особености на характера и емоционално-волевата сфера“ от модификацията на „Анкета – професиограма“ от М. Оракова (идентично с М. Мутафова) (на модификация на „Анкета – професиограма“ от В. Василев на „Анкета – професиограма“ на В.А.Семиченко и П.А.Просецки)(Джалдети, А., Василев В., 1982: 206-208; Оракова, М., 2000:105-107).

3. Скала за изследване на самооценката на „Особености на познавателната дейност“ от модификацията на „Анкета – професиограма“ от М. Оракова (идентично с М. Мутафова) (на модификация на „Анкета – професиограма“ от В. Василев на „Анкета – професиограма“ на В.А.Семиченко и П.А.Просецки) (Джалдети, А., Василев В., 1982: 206-208; Оракова, М., 2000: 105-107).

Използваните скали в дисертацията са нормирани.

Нормите по скалите „Педагогически способности. Елементи на учителското майсторство“, „Особености на характера и емоционално-волевата сфера“ и „Особености на познавателната дейност“ са използвани в настоящото изследване за разграничаване на демократичен стил на учителите при взаимодействието им с ученици в класна стая (средно и високо ниво по скалите) и авторитарен стил на учителите при взаимодействието им с ученици в класна стая (ниско ниво по скалите) (Нормите са реализирани с програма SPSS, като е изчислена и надеждността на скалите по Алфа на Кронбах).

Статистическият анализ на резултатите е реализиран с програма SPSS v.20, като са използвани статистическите методи:

1. Статистическа процедура Т-тест (Independent Samples T-Test).
2. Линеен регресионен анализ (Linear Regression Analysis).

В трета глава прецизно е представен анализ на резултатите.

Изводите и препоръките за практиката са относително:

1. Самооценката на изследваните учители в реален план („това, което съм аз“) е свързана със самооценката на изследваните учители в идеален план („това, което искам

да бъде аз“) по скалите „Особености на характера и емоционално-волевата сфера“ и „Особености на познавателната дейност“.

2. Самооценката на изследваните учители с авторитарен стил и с демократичен стил при взаимодействието им в класна стая с ученици в реален план („това, което съм аз“) не е свързана със самооценката на изследваните учители с авторитарен стил и с демократичен стил при взаимодействието им в класна стая с ученици в идеален план („това, което искам да бъде аз“) по скалата „Педагогически способности. Елементи на учителското майсторство“.

3. Самооценката на изследваните учители в реален план („това, което съм аз“) по скалата „Педагогически способности. Елементи на учителското майсторство“ е свързана със самооценката на изследваните учители в реален план („това, което съм аз“) по скалата „Особености на характера и емоционално-волевата сфера“.

Препоръките за практиката са учителите да се включват в обучения за повишаване на квалификацията и психологични тренинги за повишаване на нивото на самооценка и ефективни стилове на взаимодействие с учениците.

Приносите на дисертацията са:

1. Създаден е теоретичен модел на стиловете на учители при взаимодействието им в класна стая с учениците.

2. Креативно е разработен изследователският дизайн на стиловете на учители при взаимодействието им в класна стая с учениците.

3. Съвременният статистически анализ на резултатите представя коректно коментирани данни на демократичния стил и авторитарния стил на учителите при взаимодействието им в класна стая с учениците.

4. Представени са особености на връзките между нивата на самооценката на демократичния стил и авторитарния стил на изследваните учители в реален план („това, което съм аз“) и идеален план („това, което искам да бъде аз“) на педагогическите им способности, елементите на учителското им майсторство, особеностите на характера им, емоционално-волевата им сфера и особеностите на познавателната им дейност, ценни за ефективното им взаимодействие в класна стая с учениците.

Създаденият дисертационен труд е съдържателен и компетентно представен.

Авторефератът отразява съдържанието на дисертацията.

В заключение, предлагам на уважаемото Научно Жури, да се присъди на редовния докторант Мария Димитриос Окутсиду, научната и образователна степен „Доктор“.

29.09.2016 г.

Подпис:.....

(доц. д-р Мария Мутафова)